

е „гребенарис“, а на турски „таракджис“, другите цигански групи ги наричат „завракчис“...

Тази форма на кражба те практикуват отдавна... Кражбите стават най-вече през лятото.... Пътувайки стигат близо до населените места. Там жените отиват да просят по двойки и докаго едната моли за парче хляб, другата гледа да открадне нещо...

... При празнуването на Богородица преди да вдигне наздравица, всеки мъж произнася кратка реч, пожелавайки на сътрапезниците си здраве и просперитет, а на местните хора – нещастие и разорение, „и нека всеки от нас открадне 30 коня, преди да свърши годината“ (Petulengro 1915-16: 25, 32-33).

„На диниковларските цигани... Мъжете са конекрадци, а жените са най-добрите крадци. Носят фереджета.... За панаира в Ески Джумая (дн. Търговище – б.а.) през лятото на 1915 г. пуснаха специален влак от Варна да докарва селяните. Голяма навалица. Тесните улици бяха претъпкани от сергии с дрехи, платове, храна. И там видях как крадат. Мъж и жени се приближиха до една сергия. Докато едната жена приказваше на продавача, отвличаше вниманието му, мъжът взе калъп сапун, взе да го оглежда и да го прехвърля в ръцете си. Даде го на другата жена и тя бързо го навря в диплите на полата си. Преместиха се на другата сергия и там откраднаха по същия начин парче плат. Заговорих ги на цигански и те изчезнаха в тълпата...” (Petulengro 1915-16: 51-53).

В икономическия живот на Османската империя важна роля играят **панаирите и местните пазари**. Те са утвърдени търговски средища и в същото време са място за широки социални контакти. „Веднъж в годината, през сезона на черешите, на това пространство се събираха стотици хиляди хора от Румелия.... на този панаир (в Долян, казата Струмица – б. а.) Освен онези, които се настаняват на пазара, в чаршията, навън в долините се установяват много хиляди шатри, палатки, сергии, навеси и всякакви жалки колиби от платно, черги или прости килими, та става един пазар като военен лагер... Четиридесет дена и четиридесет нощи тук се правят оживени пазарлъци, докато се продават всички неща и стоки. Нещо повече, дори и жените продават тайната си стока тук съвсем открито... тук пристигат странствуващи свирачи на саз, танцьорки... очарователни красавици на времето... и дори евини щерки” (Челеби 1972: 277-280).

“На постоянните градски пазари и чаршии освен занаятчийските произведения често са се продавали и изделия на домашния труд на жените